

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Aprilis, Maii & Ivnii

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita S. Bennonis, Missnensis Ecclesiae Decini Episcopi; sanctitate & miraculorum gloria præclari: ex ea quæ est per Hieronymum Emser, sacrorum canonum Licentiatum. Exceßit ex humanis anno à Christo ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42716

eam circundabat, timore percussa, summa eam deinceps veneratione prosequerentur. Quin & aliorum quorundam sanctorum familiari colloquio. Dominus eam in vita consolari dignatus est. Ipsa verò mira sollicitudine afflictos & tentatos consolabatur: adeò vt nemo non eius sermonibus se refectum gauderet. Vndecimo ferè ante obitum suum anno, instar Patriarcharum Isaac & Iacob, ambobus est orbata luminibus, pro quibus. cælestis luminis splendoribus solito clarius perfusa, tandem ad liberam auras supernæ Hierusalem exultans & lætabunda euolauit.

Exceatur
sacra virgo.

Moritur fo-
liciter.

VITA S. BENNONIS, MISSNENSIS Ecclesiæ Decani Episcopi; sanctitate & miraculorum gloria præclari: ex ea quæ est per Hieronymum Emser, sacrorum canonum Licentiatum. Excessit ex humanis anno à Christo Domino 1106. Aetatis suæ 96, sedis autem quadragesimo.

C. Baron. in
no. ad mart.
Rom.

Beatus Benno inclyta Saxonie ciuitate Hildesheim, olim Bennopolis nuncupata à Bennone quodâ (vt aiunt) conditore Phrysi: parentibus quidem cum insigni nobilitate, tum eximia in Deum pietate spectatis (Patre nimirum Saxonie Comite, Matre verò, & re & nomine Bezela, quasi benè zelante) oriundus, et iamnum quinquennis in obsequium S. Bernardi Hildesimensis Anstitoris, ac fundatoris S. Michaelis, sui consanguinei traditus est. Qui eum mox in rebus diuinis ac bonarum artium doctrinis solerter instrui curauit. In quibus sub disciplina VVigeri S. Michaelis Præpositi, breui tempore tantum profecit; vt eidem B. Pontifici

16. Iunij.

Fatria & pa-
rentes eius.

Conditor
ciuitatis Hil-
desheim
quis.

extre-

S. Bernwardus
Hildesem.

Pium propo-
situm S. Ben-
nonis.

S. Benno fit
Monachus
apud S. Mi-
chaelem

extrema iam vitæ senectæ quinquenniali febre afflictato, vnico esset solatio: modò poetando; modò legendo: modò disputando. Quo paulò post summo omnium mœrore ac luctu ex humanis sublato, vanam mortalium sortem puer Domini perosus, apud se firmiter decreuit, vbi primùm per parentes liceret, sacrum suscipere habitum: & in eodem monasterio quantulumcunque vitæ spatium fata concederent, Deo seruiendo traducere, saluberrimo sanè conuersationis instituto.

Porro cum iam magnæ spei adolescens, varisq;que tam corporis quàm animi dotibus decoratus ad pubescentes peruenisset annos; nulla vnquàm leuitate notatus, nec alio quam communi fratrum cibo vsus, nec minori quàm illi inedia ac labore fatigatus, ad omnem Christi militiam diligenter à magistro suo exercebatur: vnde genitore ipsius, qui eum propagandæ stirpis gratia vehementius ad seculum inuitauerat, vita functo; & à pia genitrice in crandæ religionis veniam consecutus; cum iam virili togæ esset proximus, doctus à Spiritu sancto reprobare malum & eligere bonum, octauodecimo ætatis suæ anno monasticum suscepit habitum, vna & sanctarum incrementa virtutum. Euoluto autem anno edita ibidem professione, puerilia studia & poeticas nugas postponens, sacrosancta Prophetarum volumina, & vtrunque Testamentum, ac Patrum desuper commentaria diu noctuque ruminabat; Orationibus vigilijs ac ieiunijs impensius multò quam antè vacabat. Ferunt nonnulli, priusquàm religionem ingressus sit, in Francia Theologiæ studio dedisse operam, atque in ea facultate doctoralibus insignijs (qui honos tunc omnium

mnium erat excellentissimus) fuisse decoratum. Doctor fuit
sacrae Theolo-
logiae
Vnde & abstrusi quæque ac recondita Theolo-
gæ sententiæ, quæ cæteris altius meditata explora-
taque habebat, non inuitus referabat: moestos
sacratissimo eloquio consolans, ac peccatores à
laqueis antiqui hostis sapienter eruens.

Quinto autem à suscepto Diaconatus ordine Post Diaconatum ini-
tiatur sacerdo-
dotio.
anno, qui fuit trigessimus vitæ eius, ob insignem
in religionis ac morum probitate profectum,
volente & iubente Abbate suo Adelberto, sa-

cerdotium adiit, tanta cum reuerentia ac digni-
tate; gessitque tanta munditia & puritate; ut fra-
tribus etiam stupori ac admirationi fuerit. Ac-
cidit proinde ut anno dehinc quarto, defuncto
Adelberto præfato, à maiore parte conuentus

fuerit in Abbatem electus. At vir Dei cõtempla- Fit Abbas S.
Michaelis,
tiuum magis seligens vitam cum tribus tantum
mensibus in officio stetit, exteriores curas ac

actiones pertesus, id ipsum in Sigebertum quen- Eandem dig-
nitatem re-
signat.
dam sibi in electione propinquiorem, & ipsum
quidem virum bonum resignauit. Deposita verò
ecclesiastica hac præfectura Benno noster reli-
quum vitæ cursum in priuato, & vel in oratione,
vel lectione diuina solummodò transigere de-

creuerat: cum ecce omnipotens & gloriosus in Fit Ecclesiæ
Goslariensis
Magister &
Canonicus.
sanctis suis Deus, qui humiles corde sublimat, &
superbos de sede deturbat: non passus candela-
brum hoc lucidissimum sub modio diu delitescere;
maximis Imperatoris Henrici eius nomi-
nis precibus; annuente & iubente Leone Nono
Pontifice maximo, monasterio suo extractus, Ec-
clesiæ Goslariensi in Magistrum ac Canonicum
præfectus est.

In qua dignitate decem & septem annos con-
uersatus, in omni genere virtutum spectabilem
se præ-

se præbuit, crebris vigilijs, frequenti inedia; affi-
 dui orationibus; tum largis patrimonijs sui elee-
 mosynis: vndè omnium eorum qui suo tempore
 secum ibidem Deo militabant non vulgare me-
 ruit gratiam. Arcitissima autem fuit illi consue-
 tudo cum Annone Goslariensi tunc Præposito;

S. Annonis
Colonien.
Archiepisc.
 laus cuius
 vita habetur
 4. Decemb.

postea verò Colonienſi Archiepiſcopo: viro qui
 tot Rerumpub. turbationes & incendia, quot ſuo
 tempore in imperio paſſim exitère, ſolus vel æ-
 quanimiter ferre, vel ab vrbe ſua ſingulari pru-
 dentia nouerat arcere.

Vacante verò nõ ità multo poſt Eccleſiæ Miſſi-
 uenſis ſede, facilè effecit idem B. Anno, vt eadem
 veteri amico ſuo Bennoni, cuius vitæ innocentia
 & dignitatem dudùm exploratam habebat, et-
 iam nihil tale cogitanti ac omnimodis reluſtan-
 ti committeretur. Cuius tandem adhortationi-
 bus non tam perſuaſus quàm veluti compulſus
 Benno, oblatam ſibi ſuſcepit prouinciam anno
 itaque reſtaurata ſalutis 1066. à VVernhero Ma-
 gdeburgenſi Archiepiſcopo, pontificalibus in-
 ductus, inclytæ Miſſnenſis Eccleſiæ Præſul con-
 ſecratur; à totius vrbis clero ac populo gratula-
 bundo venerabundoque ſuſcipitur; & in Eccle-
 ſiam maiorem feſtiuiter adductus: magno om-
 nium plauſu & ingenti totius ciuitatis gaudio,
 in throno Pontificali collocatur. Et reuera, vt in
 prouerbio eſt: Magiſtratus virum oſtendit. Siqui-
 dem quanta is fuerit prudentia, quàm prouidus
 in conſilio, quàm iuſtus in iudicio, antè non ap-
 paruit, quàm in tanto ſaſtigio conſtitutus eſſet.
 Neque enim à dextris neque à ſiniſtris recedens,
 omnia quæcunque verbo monuit, factis ipſe ad-
 impleuit. Non pompoſus, non elatus: ſed opera
 ſua multa erga pauperes pietate ornabat. Inpri-
 mis

Qualiter ſe
in epiſco-
patu geſſe-
rit.

mis autem ecclesiasticarum rerum & diuini cultus sollicita illi cura fuit; quibus ritè prouisis, ilicò ad visitandos singulos dioceseos suæ pagos & oppida, omnesque Ecclesias & earum rectores animum contulit: Benè se gerentes, vehementer laudauit; alios, leniter corripiendo in melius immutauit. Tanta porò gratia præditus erat, tantoque inter pauperes ac diuites æquilibrio se partebatur, vt passim eum omnes amarent: eiusque monitis obtemperantes, pacificè inter se uiuerent, & fraterno se inuicem amore diligerent. Verbum Dei quoque ità luculenter, ità suauiter tractabat ac prædicabat, vt per multa etiam milliaria, eius audiendi gratia confluerent.

Sedulam dein adhibuit curam, nè Ecclesiæ suæ vel ad diuinum cultum, vel ad alendos pauperes quippiam deficeret: vnde apud eos quibus ipse cælestia seminabat, temporalia Ecclesiæ subsidia suo quodam iure confidenter postulabat. Sicque non modò largis bonorum incrementis Ecclesiam suam Missnensem locupletauit & auxit: verumetiam ea quæ progressu temporis eidem vi & iniuria sunt ablata, sub anathematis ac diris diuinæ vindictæ imprecationibus restituere ac refarcire sedulo studuit. Pari diligentia ingentem Sclauorum multitudinem gentili errore ac dæmonum præstigijs circunuentam ad Christi fidem reduxit: pluresque indies reuocasset, ni omni bono inuidus diabolus molestè ferens eos à castris suis fieri transfugas, tantis virum sanctum impulisset tempestatibus & procellis, vt eorum curam ad tempus relinquere vel inuitus fuerit coactus.

Tem-

Quam sollicitus pro sua Ecclesia.

Pro conuersione Sclauorum.

Captus cum plurimis alijs in exiliū mittitur.

Soluitur cū alijs & ad suos reuertitur.

Proficiscitur Romam ad Concilium.

Tempore siquidem famosissimi filius Saxonici belli contrā Henricum 4. imperatorem, quod & ipse ex primario Saxonum sanguine, qui Imperatori penitū inuisus erat, esset: captus cum pluribus alijs in exilium missus est. Vbi beatus Pontifex neque de vita sua, neque de captiuitate sollicitus, solius Ecclesie suae catum inconsolabiliter deflebat; cum interim (p̄ d̄ dolor) calamitosa illa inter memoratum imperatorē & Gregorium 7. summum Pontificum exoritur seditio; eumque vterque, hic pro terreno, ille pro Dei regno causam suam constantissimē ageret; Imperator intelligens principes religionē ractos sensim ab eo deficere: dissimulato ad praesens odio, quod contrā Saxones aliebat captiuos eius genti (inter quos & Benno erat) ad sua impune redire permisit.

Rediens igitur beatissimus Pastor ad Ecclesiam suam Missnensem; eam plane desolatā vastatamque inuenit, quam tanto prius studio ac decore ornauerat. Quae quidem calamitas quamuis amarior illi, quam vel carceris vel exilij poenarar, spem tamen vultu simulans, prementique alto corde dolorem, suos benigne amplexus, diuinoque eloquio suauiter consolatus, illud infra-cto sese animo ad restaurandam ecclesiae suae ruinam totis viribus conuertit.

Paulò verò p̄d̄ tempore vibrato in Imperatorem à summo Praesule Romano ob varia crimina excommunicationis gladio, vir Domini posthabito Caesaris edicto excussoque omni pauore relicta synagoga Sathanae iter arripens Romam versus, ad indictum ibidem Concilium nō sine multo labore & difficultate peruenit: vbi à pientissimo Pontifice ob fidentiam summē colauda-

laudatus: in amicitiam non vulgarem receptus est. Cuius consuetudine cum & plurimum delectaretur, eundem tam diu secum cohabitantem retinuit: quousque fractis Imperatoris viribus, nil amplius timoris esset. Proinde vir Dei expeditis apud Pontificem Ecclesie sue negotijs, relicta tandem Roma, per multas viarum ambas ad ciuitatem suam Missilentem pretiosissimis sanctorum reliquijs & Apostolicis indulgentijs onustus feliciter appulit: ac sub habitu peregrini, (vt euitaret solitam introitus magnificam pompam) ad publicum hospitium omnibus ignotus diuertit. At paulò post agnitus pastor bonus ab ouibus suis, maximo totius vrbis applausu, ad Ecclesiam suam cõducitur. Quibus ille insequenti die inter sacrificandum pro concione Apostolicam nunciauit benedictionem & gratiam: easque pro maiori parte excommunicationis vinculo (ob ab Romanæ sedis obedientia descissionem) irretitas, simul omnes concessa sibi potestate absoluit, & Ecclesie reconciliauit. Post quæ, animum ad iam pridem coactè omissam Sclauorum curam & conuersionem omnimodis appulit: eosque tandem indefesso studio, diuina doctrina, præclarisque miraculorum signis ab antiquis eorum erroribus ad infallibilem Christi veritatem feliciter reuocauit.

Quadam autem die cum populus ob feruentissimum Solis æstum extrema siti laboraret, vir sanctus pia ad Deum facta precatione, terram baculo pastorali feriens, limpidissimum aquæ fontem produxit: aridaque hominum labra benignè refocillauit. Alio quoque tempore cum quandoque ad operarios in prato exijisset, illis siti ac labore fatigatis, signo crucis edito aquam

R r r

in vi-

Redit ad suos.

Excomunicatos absoluit s. Benno.

Sclauos ad Christi fidem conuertit.

Quædam eius miracula.

in vinum commutavit. Die verò iam ad occi-
 sum tendente, cum per pontem ad civitatem
 tardius quàm intrare posset se venturum pro-
 spiceret, iter ad proxima Albis fluenta deflexit;
 & Crucis signo se muniens: fluuium sicco pede
 pertransiuit. His porrò alijsque præclaris signis
 cum apud homines celebrior fieri inciperet, ti-
 mens nè tanquam popularis auræ affectator, in-
 dè apud Deum magis vilesceret, tacito secum e-
 git consilio quonam potissimùm modò frequen-
 tiam hominum euitare, & in solitario aliquo
 loco delitescendo, soli Deo seruire posset.

Vepacitius
 Deo vacet
 petit solitu-
 dinem.

Ecclesię itaque suæ rebus accuratè dispositis,
 villam suam Naumborg, paucis admodum viz
 suæ conscijs secessit, ibique iuxta ædiculam om-
 nibus Sanctis sacram, cellam vnam humilem
 pro se & sacerdote socio ædificauit; ab ea dein-
 ceptus nusquam discedens: nisi Episcopalis curæ
 munere exigente serò vrgeretur. Vndè cellæ
 suæ solitudine se oblectans, diuinarumque re-
 rum meditationi tota mente incumbens humi-
 lis Christi seruus, quanto magis latere voluit,
 tanto excellentioribus muneribus eum subli-
 mare dignata est propitia diuinitas. Siquidem
 præter admirabilem agilitatis dotem (ita vt fa-
 penumerò diuina virtute in momento è villa
 ad Ecclesiam suam Missnensem raperetur, inde-
 que sacris omnibus confectis pari celeritate re-
 duceretur) complures habuit reuelationes, qui-
 bus futuræ quietis dulcedinem perfunctoriè
 saltem & quantum viatori licet degustasse cre-
 ditur. Eisdem quoque illuminatus, spiritu pro-
 phetico & futurorum præscientia egregiè cla-
 ruit.

Claruit do-
 no agilita-
 tis ac pro-
 phetis.

Ceterùm beatissimus Pontifex, cum iam la-
 borio-

bori
 vsqu
 insta
 ret: f
 prim
 rias
 statu
 post
 cultu
 defen
 uita
 pro n
 iussit
 uerli
 cept
 com
 regna
 eius
 quid
 xta p
 sua M
 non
 mira
 ad sep
 ficia
 ti ple
 libera
 Trans
 Eccle
 struct
 Relat
 sedis
 Anno

borioso huius vitæ cursu ad extremam ætatem
 vsque impigrè constanterque emenso, æternam
 instare sibi requiem spiritu reuelante cognosce-
 ret: festinus præ gaudio, suis in vnum cõuocatis,
 primò eis totius vitæ suæ cursum fortunâq; va-
 rias ad memoriam reuocare; dein ecclesiæ suæ
 statum solerter admodum disponere: Ac demũ
 postquàm eos ad mutuam charitatem, ad Diuini
 cultûs æmulationem, ad Ecclesiasticæ libertatis
 defensionem seuro admodũ vultu & senili gra-
 uitate fuisset adhortatus: singulorum manibus
 pro more deosculatis, illos hymnis ac psalmis
 iussit insistere; ipse verò toto corde ad Deum cõ-
 uersus, deuotiq; ad eum orationibus habitis, ac-
 cepto omni cum reuerentia debito Ecclesiastico
 comœatu, solutis mortalitatis vinculis Iesus ad
 regna cælorum conscendit; cum eccè ilicò Sacrum
 eius corpus dulci locum odore afflans, cæleste
 quid omnium naribus inspirat: donec ipsum iu-
 xa pontificalis muneris dignitatem in Ecclesia
 sua Missnensi honorificè sepelierint. Vbi quidem
 non minoribus apud Deum claruit meritis ac
 miraculis, quàm olim in vita; confugientibus
 ad sepulchrum ipsius plurima impetrans bene-
 ficia; quorum quidam à varijs languoribus cura-
 ti plerique à grauib; periculis & anxietatibus
 liberati, nonnulli etiam à morte fuscitati sunt.
 Translatio autem ipsius ex priori loco, ad mediũ
 Ecclesiæ, vbi nunc tumba ipsius honorificè in-
 structa cernitur, facta est circa annũ domini 1270.
 Relatus verò est in numerum SS. per Apostolicæ
 sedis Præfulem Adrianum eius nominis Sextum:
 Anno Christi Domini 1523.

Obdormit
 in Domino.

Miracula ad
 tumulum

Translatio
 reliquiarũ
 eius.

Canoniza-
 tio eius.